Wille Kuutti

Kryptovaluutat ja lohkoketjut, mahdollisuus vai uhka?

Kryptovaluutat ja lohkoketjut, mahdollisuus vai uhka?

Tämä teos on saanut tukea Suomen tietokirjailijat Ry:ltä.

Wille Kuutti

Kryptovaluutat ja lohkoketjut, mahdollisuus vai uhka?

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-951-568-063-1

Sisällysluettelo

Alkusanat

Kryptovaluutat, ensimmäinen käytännössä toimiva ja laajalle levinnyt kryptovaluutta Bitcoin etunenässä ovat saaneet viimevuosina varsin laajalti mediahuomiota. Suomestakin löytyy jo kauppoja joissa maksuvälineeksi kelpaavat perinteisen riihikuivan käteisen ja korttien lisäksi myös bitcoinit. Rautatieasemalta löytyy jo useampikin automaatti, jolla voi ostaa itselleen bitcoineja niin seteleillä kuin korteillakin. Maailmalla ovat yleistyneet myös automaatit, joissa bitcoineilla voi nostaa oikeaa rahaa pankkiautomaatin tapaan ja ovatpa nämä rantautuneet jo suomeenkin, tätä kirjoitettaessa niitä löytyy jo niin Helsingistä kuin Tampereeltakin. Automaatit ovat alkaneet levittäytyä myös Helsingin ulkopuolelle suurimpiin kaupunkeihin.

Maailmalla taas on kohistu rikollisten SilkRoad kauppapaikasta, hieman eBaytä muistuttavalla kauppapaikalla on pystynyt bitcoineilla ostamaan mm. huumeita ja muuta laitonta tavaraa. Viranomaiset ovat myös pystyneet vastaamaan haasteeseen ja sulkemaan tällaisia kauppapaikkoja, mutta uusia on noussut varsin nopeasti.

Bitcoin piireissä aikamoinen kohu oli myös hyvin suositun bitcoinpörssi Mt Goxin sulkeutuminen ja hakeutuminen konkurssiin sen väitettyä hukanneen suuren määrän asiakkaidensa bitcoineja. Vaikka osa löytyikin, suurin osa asiakkaista jäivät nuolemaan näppejään. Mt Goxin kohtalo on edelleen jossakin määrin epäselvä rikostutkinnan ollessa käynnissä, eikä ole täyttä selvyyttä siitä, hukkasiko Mt Gox bitcoinit vahingossa, joutuiko se rikoksen uriksi vai oliko peräti yrityksen johto vastuussa bitcoinien ”katoamisesta”. Myös osa muista bitcoinpörsseistä ovat törmänneet samantyyppisiin ongelmiin.

Suomalainen bitcoinin kehityksessä lähes alkumetreiltä saakka mukana ollut Martti Malmi kertoi julkisuudessa myyneensä ainakin osan hallussaan pitämistään suurehkosta määrästä bitcoineja ja tienanneensa tällä varsin mukavasti vaikka ajoittikin myyntinsä ennen suurempaa bitcoinin arvon-

nousua. Tästä intoutuneena varmasti moni suomalainenkin hankki bitcoineja arvonnousun toivossa. Näistä varmasti moni on myös joutunut pettymään bitcoiniensa arvon laskettua huonosti ajoitettujen ostojen ja bitcoinin suuren volatiliteetin vuoksi.

Bitcoinin ympärille kietoutuu myös lukuisia salaliittoteorioita, eikä vähiten liittyen bitcoinin alkuperäisen idean esittäjään Satoshi Nakamotoon, jonka todellinen henkilöllisyys on edelleenkin hämärän peitossa, vaikka kansainvälinen lehdistö onkin tuonut useampiakin ehdokkaita päivänvaloon. Onpa jopa suomalaista Martti Malmia väläytelty Satoshi Nakamotoksi, mutta monien faktojen valossa tämä vaikuttaa hyvin epätodennäköiseltä.

Bitcoiniin liittyy myös suuria tunteita, liberaalien piireissä vapaa, itsenäinen, valtioista vapaa valuutta on saavuttanut suuren suosion. Bitcoinin saavuttaman suosion vuoksi monet tahot ovat alkaneet nähdä sen myös uhkana, valtaapitäville nimettömästi valtioiden rajat helposti ylittävä maksuväline voi olla pelottava ja se varmasti hankaloittaa esimerkiksi rikostutkintoja. Myös perinteinen pankkimaailma näkee bitcoinissa uhkia omalle bisnekselleen, onhan se näin kansainvälisen verkkokaupan kulta-aikana varsin kätevä ja kustannustehokas kilpailija jopa luottokorttimaksuille, hintavista kansainvälisistä tilisiirroista nyt sitten puhumattakaan. Toisaalta maailmalla suurimmat pankit ovat jo jonkin aikaa tutkineet bitcoinin toiminnan perusteena olevaa lohkoketjua ja sen tai samantapaisen tekniikan hyödyntämistä niiden omiin tarpeisiin. Lohkoketjuteknologiaa voidaan hyödyntää myös esimerkiksi sopimusten vahvistamiseen ja erilaisten asiakirjojen notariointiin. Tämän ympärille on jo kehittynyt liiketoimintaa, niin esimerkiksi bitcoinin lohkoketjua hyödyntäviä kuin myös omaa teknologiaa markkinoivia yrityksiä jotka kenties imagosyistä haluavat tehdä pesäeroa kryptovaluuttoihin.

Bitcoiniin liittyy siis monenlaisia intressejä, tästä hyvin kuvaavaa on kun eräs tuttavani oli kuullut Suomen Tietokirjailijat Ry:ltä saamastani apurahasta tämän kirjan kirjoittamiseen; Ensimmäinen kysymys oli että heillä on sitten jokin intressi bitcoinin suhteen? Tässä tapauksessa intressiä ei varmasti ole, ellei sellaiseksi lasketa sitä että halutaan mahdollisimman puolueeton faktateos aiheesta. Suomen Tietokirjailijat Ry ei ole millään tapaa pyrkinyt vaikuttamaan teoksen sisältöön. Muualla näitä intressejä varmasti

on ja välillä ne paistavat varsin räikeästikin läpi. Itse olen huomannut useita virheitä ja väärinkäsityksiä esimerkiksi lehtikirjoittelussa, joskus kyse on ehkä toimittajan heikosta perehtymisestä asiaan, mutta valitettavasti mitä todennäköisimmin tarjolla on myös tarkoituksella harhaan johtavaa informaatiota, jolla pyritään ajamaan jonkin ryhmän intressejä tässä asiassa.

Toki bitcoin on yleistymisensä myötä saanut myös aivan arkista käyttöä, varsinkin nuoret edelläkävijät ovat omaksuneet sen aivan arkipäiväiseksi maksuvälineeksi aivan samaan tapaan, kuten nykyiset aikuiset ovat tottuneet käyttämään luottokortteja ja vanhukset käteistä rahaa.

Tämän teoksen tarkoitus on kertoa mahdollisimman puolueetonta faktatietoa bitcoinista ja myös muista sen kanssa kilpailevista kryptovaluutoista. Perehdymme myös seikkaperäisesti kryptovaluutoiden teknologiaan ja lohkoketjuteknologian hyödyntämismahdollisuuksiin. Tarkoituksena ei ole säikäyttää ketään olemaan käyttämättä bitcoineja, eikä myöskään houkutella ketään bitcoineja käyttämään. Päätöksen siitä lähteekö, ja missä laajuudessa lähtee, kryptovaluutoita käyttämään tekee lukija aivan itse. Suosittelen kuitenkin kaikkia bitcoinia jo käyttäviä ja niiden käyttöä harkitsevia lukemaan tämän kirjan ja harkitsemaan itse faktatiedon pohjalta miten ja missä laajuudessa bitcoinien maailmaan mukaan lähtee.

Tämän kirjan myötä pyrin myös lanseeraamaan suomalaiseen kielenkäyttöön mielestäni paremmin bitcoinin kaltaisia valuuttoja kuvaavan termin kryptovaluutta aiemmin enemmän käytetyn virtuaalivaluutan tilalle. Englanninkielisessä kirjallisuudessa kryptovaluutta (cryptocurrency) on jo varsin vakiintunut termi. Tämänkin kirjan alkuperäinen työnimi oli ”Virtuaalivaluutat, mahdollisuus vai uhka?”, mutta kuten tulemme ensimmäisessä rahan historiaa käsittelevässä luvussa huomaamaan, myös perinteiset valuutat ovat nykyään mitä suuremmissa määrin virtuaalisia. Harvemmin enää käsittelemme ainakaan suurempia summia fyysistä rahaa, vaan valtaosa jokapäiväisestä rahaliikenteestä on jo nyt täysin ”virtuaalisia” bittejä. Nykyinen raha, kuten jo myös monenlaiset historiassa käytetyt rahat, perustuu myös kryptovaluutoiden tapaan pitkälti luottamukseen, eikä sillä ole minkäänlaista itseisarvoa, eikä se ole taatusti vaihdettavissa mihinkään jos luottamus on mennyttä. Se on siis myös siinä mielessä varsin virtuaalista. Bitcoin ja sen johdannaiset perustuvat pitkälti kryptografiaan ja siihen lähei-

Kryptovaluutat, ensimmäinen käytännössä toimiva ja laajalle levinnyt kryptovaluutta Bitcoin etunenässä ovat saaneet viimevuosina varsin laajalti mediahuomiota. Suomestakin löytyy jo kauppoja joissa maksuvälineeksi kelpaavat perinteisen riihikuivan käteisen ja korttien lisäksi myös bitcoinit. Rautatieasemalta löytyy jo useampikin automaatti, jolla voi ostaa itselleen bitcoineja niin seteleillä kuin korteillakin. Maailmalla ovat yleistyneet myös automaatit, joissa bitcoineilla voi nostaa oikeaa rahaa pankkiautomaatin tapaan ja ovatpa nämä rantautuneet jo suomeenkin, tätä kirjoitettaessa niitä löytyy jo niin Helsingistä kuin Tampereeltakin. Automaatit ovat alkaneet levittäytyä myös Helsingin ulkopuolelle suurimpiin kaupunkeihin. Tämä kirja pyrkii käytännönläheisesti esittelemään kryptovaluuttojen teknologian ja niiden käytön käytännössä helposti ymmärrettävässä muodossa. Tutustumme myös lyhyesti kryptovaluuttojen historiaan ja vertailemme niitä perinteisten maksutapojen kanssa, sekä selvitämme kryptovaluuttojen laillisen ja verotuksellisen aseman niin Suomessa kuin maailmalla.

9 789515 680631

BoD™ BOOKS on DEMAND

www.bod.fi